

Alapítva: 2020 ■ V. évfolyam, 2. szám ■ 2024. ősztél

Országos Könyvtári Napok 2024. 09. 30. - 2024. 10. 06.

MIÉRT KÖNYVTÁMASZ?

– **könyvtámasz** (főnév):

Könyvespolcon vagy asztalon sorban felállított könyvek szélsőjénél alkalmazott támasz a ledőlés, eldőlés megakadályozására.

(Magyar nyelv értelmező szótára)

Szokták mondani egyesekre: „az élete egy nyitott könyv”. Mindegyikünk más és más felfedezni való világot rejt. Személyesen és közösségben is olyan úton vagyunk, ahol támpont, támogatás nélkül elvéthetjük a célunkat.

De a **könyv** maga is lehet támasz, támpont, ahogy a **könyvtár** és a **könyvtáros** is.

Támogatnak és eligazodást nyújtanak, informálnak és formálnak.

Szükségünk van rájuk.

Szükségünk van rájuk?

Valljuk, hogy igen.

Horváth János - Kaposvár

AZ ELSŐ PÁR SOR AZ OLVASÓKHOZ...

Lapunk célja, hogy felhívja a figyelmet a különféle könyvtártípusokban folyó sokszínű munkára. Bemutatói lehetőséget kívánunk biztosítani minden könyvtárnak; a nagyoknak éppen úgy, mint az egészen apróknak. Várjuk élménybeszámolóitokat, bemutatkozó írásaitokat (akár olvasóktól, fenntartótól is).

A szerkesztők

KIADÓ:

Takáts Gyula Könyvtár

7400 Kaposvár, Csokonai u. 4.

Tel.: +36 82 527-350 ■ Fax: +36 82 527-358

<http://www.mvkkvar.hu/index.php/hu/>

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

Tel.: 06-82/527-357, kszr@tgyk.hu

Felelős kiadó:

Rázsits Veronika igazgató

rzsits.veronika@tgyk.hu

A „Könyvtámasz” logót szerkesztette:

Varga Dávid

SZERKESZTŐK:

Egyed Nándor, egyed.nandor@tgyk.hu

Horváth János, janos@tgyk.hu

Hólaki Petra, holaki.petra@tgyk.hu

Szerényiné Tar Gabriella, gabibibi1@tgyk.hu

Szőke Henrietta, hetti@tgyk.hu

ISSN: 2732-1509

SZ.K. Stúdió 7622 Pécs, Zsinkó István u. 3-5.,

Tel.: 72/534-821 Fax: 72/534-820,

E-mail: info@szkstudio.hu, <http://www.szkstudio.hu/>

Megjelenik félévente

Készült 150 példányban

Online is elérhető:

www.mvkkvar.hu és <http://somogykszr.hu/> oldalon

AKTUÁLIS KSZR-HÍREK

KSZR - Középpontban a nyári gyermekprogramok

A Somogy vármegyei KSZR szolgáltatás idén is az elmúlt évek gyakorlata szerint működik. A 2013-ban létrehozott országos rendszer részeként, a sajátosságainkat figyelembe véve látjuk el a térség lakosságát olvasnivalóval. Somogyban kezdetben 214 település csatlakozott a könyvtárellátás ezen formájához. Ma már 231 községben és kisvárosban egyengetjük a bibliotékák szakmai munkáját. A jelentős településszám miatt már az első időkben városi könyvtárak segítségét vettük igénybe, akik a hozzájuk földrajzilag közelebb található szolgáltatóhelyek könyvtárait látják el. Idén a Takáts Gyula Könyvtáron kívül a barcsi, balatonboglári, csurgói, kadarkúti és a marcali városi könyvtárak együttesen biztosították az ellátást. Az egy évtizedet meghaladó időszak alatt természetesen sokat változtak a használói igények, melyekhez igazodnunk kellett. A DVD-, valamint CD-kölcsönzések ma már az internet klasszikus helyben használatához (asztali számítógép) hasonlóan háttérbe szorultak, valamint a keresett és kínált folyóiratok palettája is megújult. A könyvek iránti érdeklődés azonban továbbra is változatlan. Megszaporodtak viszont a kisebb-nagyobb foglalkozások, amelyekhez különböző kézműves anyagokat biztosítunk, hogy

ezzel is ösztönözzük a helyi könyvtárosok munkáját. Nagyon szeretik, és jelentős számú településen élnek is az általunk biztosított könyvtárhasználatot ösztönző, olvasásnépszerűsítő programokkal. Ennek a feladatnak a teljes koordinálását mi végezzük, a helyi könyvtárosnak „csak” annyi dolga van, hogy lehívja a programot és közönséget szervezen.

A tavalyi év során csavartunk egyet és bővítettük a kínálati oldalt: a vállalt feladatainkon túllépve most nem mi mentünk a kis-településekre. A nyár több napján szerveztünk gyermekprogramokat a vármegyei könyvtárban, amelyeken a KSZR-es településeken élő gyermekek vehettek részt. A 2023-as évvel ellentétben idén nem tudtunk hozzájárulni a fiatalok beszállításhoz, de örömeinkre szolgált, hogy nagyon sok agilis települési könyvtáros és önkormányzat támogatta a legkisebbek hasznos nyári időtöltését. Az ötlet akkor pattant ki a fejünkből, amikor jelen sorok szerzője kollégáinak elmesélte, hogy középiskolásként milyen újdonságként zuhant rá a megyei könyvtár monumentalitása. Addig ugyanis csak a lakóhelyén, a községi könyvtárban vett igénybe szolgáltatást...

A nyár folyamán négy keddi napra vártuk a megye különböző részéről érkező gyermekeket. A tematika hétről-hétre hasonló volt, csak az

előadók és a témakörök cserélődtek. Az első alkalommal a Kiskondás együttes szórakoztatta a kicsiket népzenei elemeket felvonultató műsorukkal. A következő kedden már Dr. Szász János Varázsóra című interaktív előadása hozta közelebb a fizika tudományát a sok esetben állukat leejtő lurkókhoz. A Mosolygyár Egyesület VR programjának köszönhetően helyben állva és/vagy ülve „teleportálhatták” magukat a kicsik a világ, vagy akár az univerzum egy-egy távoli szegletébe. Utolsó alkalommal Zoltáni Zsolt zenész lépett fel, akinek Öko Benő névre keresztelt énekes-gitáros műsora középpontjában a környezetvédelem fontossága állt. Az előadók műsorait minden alkalommal gyermekkönyvtárosaink által kitalált és levezényelt kézműves foglalkozás zárta. A programokra Gadánybóli, Nemesvidről, Segesdről, Somogsádról, Kaposfőről, Taszárról és Ecsenyből összesen 186 érdeklődő érkezett. Köszönjük, hogy vendégül láthatunk Benneteket!

Egyed Nándor - Kaposvár

LokálpatrióTab

A „Városi Könyvtár Tab” gyermek-részlege a 2023/2024-as tanévben már kilencedik alkalommal rendezte meg a LokálpatrióTab nevű helytörténeti-helyismereti versenyt 5-8. osztályos általános iskolás diákok számára. A vetélkedő három fordulóból állt, ami október és február között került lebonyolításra.

A LokálpatrióTab célja, hogy a fiatalok megismerjék településünk és tágabb környezetünk – a Koppány-völgye térség – történetét, szellemi és tárgyi értékeinket, hagyományainkat és kultúránkat. Szándékunk, hogy a feladatok megoldásához a diákok felkeressék a könyvtárat vagy más, a helyi közösség életében fontos szerepet betöltő intézményt, ezáltal rálátásuk legyen településünk működésének mindennapjaira is. Feladatunknak tartjuk, hogy a könyvtár közvetítése által az online világ hiteles információforrásait is megismerjék. Mindig felhívjuk a figyelmüket arra is, hogy bátran kérjenek segítséget szüleiktől, nagyszüleiktől, rokonoktól, ismerősöktől vagy pedagógusoktól, de akár könyvtárosoktól is. Ez a verseny a generációk közti párbeszédéről, az egymásra való odafigyelésről is szól.

Mint a verseny jelmondatában is olvasható - *Ismerjétek meg játszva Tabot!* -, olyan játékos feladványokat próbálunk készíteni, amik észrevétlenül fejlesztik az ifjúság ismereteit. A feladatokat legjobb tudásunk szerint, évről-évre igyekszünk változatossá tenni, amelyek között ál-

talában van egy kutatást igénylő, egy kreatív, valamint egy adott helyszínhez köthető forduló.

Azt tapasztaljuk, hogy a résztvevők mindig kíváncsian, sőt, többen is türelmetlenül várják a soron következő feladatot, és lelkesen vetik bele magukat azok megoldásába.

Az első fordulóban QR-kód alá rejtett térképen kellett 15 megjelölt tabi helyszínt beírniuk egy táblázatba, majd szintén QR-kód beolvasásával fényképeket találtak ezekről a helyekről, amiket aztán párba állítottak. Ha jól dolgoztak, Rudnay Gyula festményének címét olvashatták össze, majd az alkotóval kapcsolatban kellett pár életrajzi adatot megkeresniük. A feladatsort online puzzle játék zárta, ahol az ominózus festményt kellett kirakniuk.

A második forduló feladata képregénykészítés volt. A játékosok három régebbi tabi történetet kaptak, amelyekből egyet kiválaszhattak, s ezt a megadott szempontok szerint képregényes formában fel is dolgozták. Számos precíz, kreatív megoldás született.

A harmadik fordulóban a településen volt szükség egy alapos körütekintésre, majd az általunk feltett kérdésekre egy-egy számmal tudtak válaszolni a gyerekek. A számokhoz megadott kódok segítségével betűket kellett társítaniuk, így pedig a kevésbé ismert, de Tabhoz kötődő Bohuniczky Szeffi író névét kapták megfejtésül, aki idén március 19-én éppen

130 éve született, és a Tab melletti Csibehegy-pusztán töltötte gyermekkorát.

A játékban 2 fős csapatokban vehettek részt az általános iskolások, azonban rajtuk kívül még két 3 fős csapat is megmérette magát. Ebben a tanévben 16 csapatban 34 diák vett részt eredményesen a két helyi közoktatási intézményből (Takáts Gyula Általános Iskola, Szent Gellért Római Katolikus Általános Iskola).

A csapatok lelkiismeretesen dolgoztak, egyedül talán a kreatív szakasznál akadtak látványos eltérések a beadott munkák tekintetében. Ezen kívül a hibás feladatértelmezés is okozott problémát, viszont a legtöbb esetben a diákok éltek a lehetőséggel; ha nem értették a feladatot, bátran megkérdezték a rendelkezésükre álló gyermekkönyvtárost. A verseny végén 16 csapat 13 helyezéssel osztozott, a pontkülönbségek pedig nagyon csekélyek voltak a helyezések között.

A diákok munkáját tárgyi jutalommal, valamint élményprogramokkal díjaztuk, helyi és helyi érdekeltségű cégeknek, vállalkozóknak és magánszemélyeknek felajánlásaiból.

Terveink szerint a 2024-es Országos Könyvtári Napok keretében meghirdetjük a jubileumi, azaz 10. „versenyévadot”. Az újabb játékos feladatötletek már összegyűltek, bízunk benne, hogy a majdani díjazáshoz tudunk nagyobb támogatókat is szerezni.

Vörös Brigitta - Tab

„Az Én könyvtáram”: volt és legyen!

AZ ÉN KÖNYVTÁRAM

Az elmúlt években egyre inkább érzékelhető, hogy az olvasás, az információ keresése, szűrése és felhasználása egyaránt nagyon megváltozott. Ez a jelenség a könyvtárakat is nagy kihívás elé állítja, hiszen folyamatosan reagálniuk kell az új igényekre.

Mindezek hatására ki kell lépniük az ún. klasszikus könyvtári szerepből és megújult szolgáltatásokkal kell bevonniuk a látó-

gatókat. A legnehezebben megszólítható réteg a fiataloké: az egészen kisgyerekektől kezdve a tiniken át a fiatal felnőttekig. Őket behozni a bibliotékába, de meg is tartani a jövőben hűséges látogatóként: nos, ez az igazi kihívást jelentő munka!

Nagy szükség van a könyvtárak és iskolák közti együttműködés javítására is annak érdekében, hogy továbbra is segíteni tudjuk a fiatalokat a tanulásban,

fejlődésükben. Erre az igényre adott válaszként jött létre a *Széchenyi 2020* program keretében, az Emberi Erőforrások Minisztériuma kezdeményezésére, európai uniós forrásból a „*Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek*” országos hatókörű könyvtári projektje „*Az én könyvtáram*” címen. A 2017. február 1-től 2020. január 31-ig tartó időszakban konzorciumi együttműködésben dolgozott együtt a Szabadtéri Néprajzi Múzeum és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, valamint a magyarországi múzeumi és könyvtári hálózat intézményei.

A program célja az országos könyvtári rendszer fejlesztésén túl a közneve-

és hatékonyságát és eredményességét szolgáló, új típusú kompetencia- és készségfejlesztő, valamint tanulást támogató könyvtári szolgáltatások alkalmazása volt. A projekt ideje alatt olvasási és könyvtárhasználati felmérések is készültek, de létrejött még egy 40 főből álló országos szaktanácsadói hálózat is, amely kapcsolatot tartott és együtt dolgozott az ország közkönyvtárosaival.

Mivel számos helyen már sikerrel alkalmaznak köznevelést támogató jó gyakorlatokat, a cél az lett, hogy ezek összegyűjtésre kerüljenek, és minél több könyvtárhoz eljussanak.

Ehhez kapcsolódóan az országosan bekért jó gyakorlatok száma 370 darab volt. Végül a projekthez ebből 90-et választottak ki továbbfejlesztésre és közzétételre. Az elkészült mintaprogramok összesen 8 tematikus módszertani kötetben jelentek meg, s bárki által böngészhető teljes szöveggel "Az én könyvtáram" weboldalán is. (azenkonyvtaram.hu)

A mintaprogramok elkészítésénél a legfőbb cél és szempont az volt, hogy azokat bármelyik – akár kistéleplési – könyvtárban alkalmazni lehessen, az adott speciális környezetre adaptálva. A tematikákban

megjelenik a *digitális kompetenciafejlesztés, az olvasásfejlesztés, a szövegértés fejlesztése, vagy a könyvtárhasználat, információkeresés fejlesztése*. Játékos formában erősíthetjük a résztvevőkben ezen készségeket, illetve ösztönözhetjük általuk az önálló gondolkodást és az eredményes csapatmunkát is.

A weboldalon több szűrési feltétel segíti a keresést: a négy fejlesztési irány, a célcsoportok és a résztvevők száma szerint is lehet böngészni.

Ha megtetszik valamelyik játék és szeretnénk a mi könyvtárunkban alkalmazni, először is tanulmányozzuk át kiválasztott mintaprogramot. A részletes leírás természetesen nem kőbe vésett, azonban megragadható vezérfonalat ad. Feladataink megalkotása során szárnyalhat a képzeletünk, ezáltal pedig a saját, általunk jól ismert könyvtárunkra formálhatjuk a játékokat, programokat.

A Takáts Gyula Könyvtár gyermekkönyvtárában a battonyai *A könyv útja: az írótól az olvasóig* című könyvtárhasználati programot próbálták ki kollégáink.

A kaposvári *Sherlock Holmes nyomában* című könyvtárhasználati vetélkedő alapja it egy másik vármegyei könyvtártól vettük

át, amit sokszor játszottuk saját olvasóinkkal, illetve tanfolyamaink résztvevőivel. "Az én könyvtáram" projektben kiválasztották fejlesztésre ezt a játékot is, így vált most már bárki számára használhatóvá. A vetélkedőt játszó csapatok a feladatok megoldása során megismerték a könyvtár különböző részlegeit- és azok használatát, nyomoztak online és offline, együtt és önállóan is törték a fejüket a rejtélyek megoldásán, míg végül összeállt a puzzle minden darabja.

A gyomaendrődi Határ Győző Városi Könyvtárban és a Barcsi Városi Könyvtárban is kipróbálták már a játékot, nagy sikerrel. Gyomaendrődön egy lelkes általános iskolás csoport nyomozott, míg Barcson a kistéleplési könyvtárosoknak szervezett tanfolyam végét koronázta meg ez a kis megmérettetés. A kollégák a helyi sajátosságokra fókuszálva alakították a feladatokat, a pedig résztvevők kifejezetten élvezték a keresgélést. A *Sherlock Holmes nyomában* fejlesztőjeként én is arra buzdítom a könyvtárosokat, hogy bátran használják ezeket a mintaprogramokat, mert mindenképpen gazdagítani fogják a helyi közösségek életét.

Gadár-Balogh Melinda - Kaposvár

A TAKÁTS GYULA KÖNYVTÁR FALAI KÖZÖTT...

Selejtezzünk vagy sem?

Mindannyian ismerjük azt a rossz szokást, hogy megőrizzük, amit csak lehet, hátha jó lesz még valakinek, valamikor, valamire. Csak akkor dobjuk ki, ha végképp tönkrement.

A könyvtárosok is nehezen selejteznek „hátha keresi még valaki”.

Ugyanakkor egyre nagyobb a nyomás rajtunk, hogy szolgáltatásainkat megújítsuk, a nap 24 órájában rendelkezésre álljunk, tereinket a használók igényei szerint alakítsuk. Ez utóbbi pedig nem mindig a dokumentumok tárolását jelenti. Hogy teret nyerjünk, az újnak helyet adjunk, ki kell vonni a már felesleges dokumentumokat.

Minden könyvtáros tudja, hogy állományt apasztani több szempontból is le-

het, nemcsak azért, mert a dokumentum elhasználódott. Miért tároljunk, kerülgessünk olyan dokumentumokat, amelyeknek a tartalma már elavult, ne adj isten rossz döntés volt a beszerzésük, senkinek sem kellett, vagy csak mert „kötelezően beletárolandó” címszóval ajándékba kaptuk?

A fentiekén kívül viszont sokkal fontosabb szempont az apasztásnál, hogy az utóbbi évtizedekben erősen megváltoztak az olvasói szokások. Egyre többen vannak azok, akik információs igényüket elsősorban nem nyomtatott dokumentumokból elégítik ki, hanem a világhálóról, illetve a már digitalizált dokumentumokból, amik bárhol elérhetőek, nem kell felkeresni hozzájuk a könyvtárat. Ezen kívül

a korábban népszerű kiadványok közül sok kiment már a divatból. Az egykor divatos horrortörténetek, akciótörténetek, szerelmes-erotikus történetek mára unalmasá válhattak, apasztásra érettek. De a tudomány területén is voltak divatok: több évtizeden át a verselemzések, kidolgozott érettségi tételek iránt volt nagy igény, illetve a szociográfiák, filozófiai írások, útikönyvek, útleírások, stb. is népszerűek voltak. Az atlaszok, térképek sem hiányozhattak egyetlen útrakelő csomagjából sem. Ma pedig... A tanulságot le kell vonni: selejtezni, apasztani márpedig kell!

A fentiek felismerve a Takáts Gyula Könyvtár könyvtárosai nagymértékű állományapasztásba kezdtek 2023-ban, amit idén is folytattak. A cél egy könnyebben

kezelhető, átláthatóbb, az igényeket jobban kielégítő könyvtári gyűjtemény, továbbá a kézikönyvek beolvasztása a kölcsönözhető állományrészbe. 2023-ban közel 20 ezer, ebben az évben várhatóan további több ezer kötetet vonunk ki állományunkból. A régebbi könyveket ingyen el lehet vinni a bejárati szelfogóból, a jó állapotúakat pedig kiárusítjuk.

Minden könyvtárost arra biztatunk, hogy a fenti szempontokat mérlegelve nézze át könyvtára dokumentumait és bátran selejtezze ki a felesleges, elavult, már nem keresett dokumentumokat, hiszen, ha mégis kell valami, ami nincs meg helyben, mindenkinek rendelkezésére áll a könyvtárközi kölcsönzés lehetősége.

Egy könyvtári gyűjtemény értékét nem a nagysága határozza meg, hanem az, hogy állományának összetétele találkozik-e a könyvtár használóinak igényével. Lehet bármennyire nagy egy gyűjtemény, ha nincs olvasója.

Schmidtné Bakó Tünde - Kaposvár

Őszi-téli rendezvényeink

Idén ősszel nagyon sok rendezvénnyel vártuk, várjuk olvasóinkat. A legnagyobb változás ezzel kapcsolatban a háttérben zajlott: a könyvtár rendezvényeit évek óta szervező kollégánk - Horváth Péter - távozott intézményünkéből. Ezúton is köszönjük, Péter - nem csak a rendezvényszervezésben - minden másban nyújtott segítségét, hiszen a feldolgozáson kívül, minden munkakörben kipróbáltad magad!

Szeptembertől a rendezvényeket az igazgatói munka mellett én vettem át, a szervezést és a lebonyolítást teljesen, a marketingben, valamint a plakátkészítésben pedig két kolléga segíti a munkámat.

Évek óta bekapcsolódunk a város Ars Sacra rendezvénysorozatába, idén sem volt ez másként. A tavaly ősszel befogadott pályaorientációs előadást idén is elhoztuk könyvtárunkba, hogy segítsük a pályaválasztás előtt álló fiatalokat és a szüleiket. Még Horváth Péter ötletéből kiindulva, több, férfiakat megmozgató könyvbemutatót szerveztünk, mert úgy vesszük észre, főként nők látogatják a rendezvényeket. Így került sor kriminalisztikai könyv szerzőjével egy író-olvasó

Fekete István Olvasótábor

A Takáts Gyula Könyvtár sikeres pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alapnál olvasótábor szervezésére.

A tábort 2024. július 8. és 12. között rendeztük meg könyvtárunkban, melynek során hetedikestől a tizedikesig 16 gyermek kapott hasznos ismereteket az író életéről, írásairól.

A heti program színes és mozgalmas volt. A résztvevők megnézték a Fekete István Látogatóközpontot, ahol múzeumpedagógiai foglalkozás keretében ismerkedtek meg a Dese-dató élővilágával. Látogatást tettek az Erdők Házába, valamint elmentek Fekete István egykori kaposvári lakóházához is. Könyvborítót terveztek az író regényeihez, megkeresték műveit az elektronikus katalógusban és könyvajánlót is készítettek Fekete István általuk kedvelt műveire. A tábor ideje

alatt a gyerekek csapatversenyekben mérték össze tudásukat, melynek szabályait ők maguk alkották meg és sajátos aláírásukkal (tenyérlenymat) tették hivatalossá. Készült a gyermekkönyvtárban ablakfestés, faldekoráció is, a kézműves foglalkozáson karkötő, csillámtetoválás, valamint a játék végén csapatabló. Ezekből a művekből kiállítást is rendeztünk.

A program végén minden résztvevő az általa választott ajándékkal térhetett haza. Többen fogalmazták meg azon reményüket, hogy ha jövőre is lesz ilyen jó programokkal teletűzdelt tábor, akkor szívesen eljönnének. Mi pedig reméljük, hogy mindegyikükkel találkozunk még könyvtárhasználóként a jövőben, és ezáltal Fekete István művei is újra közelebb kerülnek a gyerekekhez.

Schmidtné Bakó Tünde - Kaposvár

találkozóra (amin azért jócskán voltak hölgyek is), repülő képregénybemutatóra és a somogyi Rosseb-ezredről szóló könyv ismertető népszerűsítésére.

A városunkban rendkívül kedvelt Bősze Ádámot idén ősszel is telt ház fogadta intézményünkben. Fontos évfordulónként Radnóti Miklós halálának 80. évfordulójáról is megemlékeztünk. Mindezekon kívül még számos könyvbemutatót is tartogattunk és tartogatunk 2024 utolsó három hónapja.

Bár az eredeti tervünk szerint minden második szerdán szervezünk csak ren-

dezvényt, ezen az őszön minden szerdán aktívak voltunk ezen a téren is. Mindezt természetesen összehangoljuk a város többi szervezetének, intézményének programnaptárával.

Csütörtökönként a Kaposvári Polgári Casino tart érdekes lokálpatrióta előadásokat könyvtárunkban, januártól pedig visszatér a Meteor Egyesület is, a szintén nagy érdeklődésre számot tartó estjeivel.

Programokból tehát nincs hiány, pedig a gyermekrendezvényeket még nem is említettem...

Rázsits Veronika - Kaposvár

Ünnepi Könyvhét 2024

A 2024-es **Ünnepi Könyvhét** július 13-16. között zajlott szerte az országban.

Úgy döntöttünk író-olvasó találkozót tartunk, azokat is olyan időpontban, ami a dolgozó látogatóinknak is megfelelő.

A könyvbemutatók után, kötetlen beszélgetésre volt lehetőség, ami jó hangulatban zajlott.

Két vendéget hívtunk meg: egyikőjük Szlavics Judit volt, aki június 13-án szórakoztatta a krimi szerelmeseit. Az író könyvei rendkívül népszerűek könyvtárunkban, ugyanakkor témái somogyi kötődésűek. Új könyvéből Sarkadi Kiss János olvasott fel részleteket. A szerzővel Bocska Ágnes beszélgetett.

Másnap tini olvasóinknak kedveltünk. Papp Dóra könyvei a mai fiatalokhoz szólnak, és őket érdeklő témákat boncolgatnak. Vele egy lelkes egyetemista, Dávidházi Emese beszélgetett.

Mindkét író-olvasó találkozó sikeres volt.

Ugyanakkor pozitív csalódásként éltük meg, hogy amennyiben a jövőben ekkora közönségre számítunk, akkor nem a kamaratermünket rendezzük be leendő vendégeinknek. (A képek önmagukért beszélnek...) :-)

Emellett a péntek délután megtartott könyvbörzénknél is nagy sikere volt. A közel 300 eladott példány befolyt ára a könyvtár Kellner Bernát Alapítványát gazdagította.

Szerencsés Anett - Kaposvár

Rippl-Rónai Fesztivál 2024

Második alkalommal kaptunk felkérést és anyagi támogatást a Csiky Gergely Színház és Kulturális Központ Közhasznú Nonprofit Kft-től a Rippl-Rónai Fesztiválhoz való csatlakozásra.

Köszönet dr. Fülöp Péter igazgató úrnak, hogy fontosnak tartja könyvtárunk jelenlétét a város egyik legnépszerűbb és legfontosabb fesztiválján.

A nyár eleji fesztiválon kiemelt célunk volt, hogy kilépjünk a könyvtár falai közül, amelyhez a Csiky Gergely Színház biztosította számunkra idén is a Theater Wagent. A háromnapos programsorozat idejére a könyvtár és az Agóra közötti füves területet Kultúröbölnek keresztelték el, ahová sikerült igazi

nyári fesztiválhangulatot teremteni. Elsősorban a fűre terített plédekkel, a szabadba kivitt székekkel.

Fő vendégünk Dragomán György, József Attila-díjas író, műfordító volt, a hazai kortárs szépirodalom egyik legkedveltebb alakja, aki, két előadást is tartott. Az egyik egy rendhagyó irodalomóra volt középiskolásoknak, ahol nem önmagával mint érettségi tétellel untatta a tiniket, hanem az írói mesterségbe próbálta bevezetni az ifjú hallgatóságot.

Kora este pedig az Adjuk meg a módját című főzőkönyvét mutatta be az író, immár szélesebb életkorú hallgatóságnak.

A beszélgetések a Kultúröbölben igazán egyedi hangu-

latban teltek: természetközeli helyszínen, földön heverésző tinikkel, kortárs irodalmat kedvelő hallgatósággal. Még a meg-megálló járókelők is bekapcsolódtak.

A könnyedebb műfajt kedvelőknek is szerettünk volna programot kínálni, így az Anne L. Green álnéven író Líbor Erzsébet is vendégül láttuk, aki romantikus könyveit népszerűsítette.

Ha már fesztivál, a zenei élmény sem maradhatott el. A Kaposvár-Somogy Megyei Tehetségsegítő Tanács Egyesület mentoráltjai léptek színpadunkra. A fiatalok ének-zenei talentumukkal nyugtázták le a közönséget, és bontották le azt a sztereotípiát, hogy a könyvtár csak a betűk és szavak szentélye lehet.

A kisgyermekes családokat szombat délelőtt a Vattacukor zenekar szórakoztatta. Ezzel a programmal zárta a fesztivál könyvtár által szervezett programjait.

Mint mindig, idén is volt egy másik hagyományosnak mondható programunk is ebben az időszakban, a Szecesszió világnapjához kapcsolódóan. A témában online kvízt és kézműves foglalkozást szerveztünk az érdeklődőknek. H. Molnár Katalin nyugdíjas kollanőnk, akinek szívügye ez a művészeti éra, városismereti sétát tartott, ahol Kaposvár szecessziós épületeiről tudhattak meg érdekességeket a résztvevők.

Idén is tartalmas napokat zártunk a fesztivál ideje alatt!

Rázsits Veronika - Kaposvár

Nemzetközi Németjuhász Fajtanap

Állatbarát helyként könyvtárunk kiemelten fontosnak tartja, hogy felhívja a figyelmet a felelős állattartásra. Május 10-e a Nemzetközi Németjuhász Fajtanap, ennek kapcsán intézményünk vendégül látott néhány rendkívül okos németjuhászt, akik Tratnyek Péter mestervizsgás kutyakiképző közreműködésével kis ügyességi bemutatóval is készültek, amely a gyerekek körében nagyon

népszerű volt. Vendégkutyusaink közül az egyik - Tara Vom Yugerland - jelenleg hivatalosan a „Magyarország legszebb németjuhásza” címmel büszkélkedhet. Díjait, elismeréseit kiállítottuk, hogy olvasóink is láthassák. Ezt a kiállítást nagyon sokan megtekintették, mert a hétköznapiakban ilyenekkel nem találkozunk.

A szakember megerősítette: a németjuhász igazi multifunkciós fajta. Az egyik

legsokoldalúbb, legokosabb, nincs még egy olyan kutyafajta, amelyet ilyen sok területen lehet alkalmazni. Az emberrel tanúsított bizalma és megbízhatósága miatt családi kutyaként is elterjedt. Manapság legtöbbször a rendőrségnél, a hadseregben és a határvédelemnél alkalmazzák.

Köszönet Hólaki Petra könyvtárosnak a különleges tárló megvalósításához.

Ács-Gergelyné Varga Lilla - Kaposvár

Játszani menő!

Egyéves lett Lukics József fantasy szerepjáték klubja, amelynek a Takáts Gyula Könyvtár megújult tinisarka biztosít helyszínt

2023 novemberében indítottuk útjára Lukics Józseffel együttműködve intézményünkben a szerepjáték klubot, hogy a helyi fiatalok jó társaságban, kellemes környezetben kikapcsolódhassanak, és egy új közös érdeklődési-kapcsolódási pont révén kedves ismeretségek, őszinte barátságok köthetessenek.

Bár az első néhány alkalom döcögösen és szerény létszámmal zajlott le, a programnak gyorsan híre ment. Ma már egyre több lelkes és kíváncsi szerepjátékos jön össze időről időre a könyvtár falai között a tinisarokban, hogy részt vehessenek egy igazán leleményes játékban, ahol kizárólag az ő visel-

kedésük szabja meg, hogy hogyan alakul az aktuális, izgalmas történet. Klubtagjaink hétről hétre bátran kalandoznak egy ősi, fantáziadús világban, ahol néhány óra erejéig akár igazi hősképpé válhatnak.

Klubunkra nem akasztottuk ki a „Megtelt” táblát, 12 éves kortól bárki jöhet hozzánk, aki kedvet érez magában a kreatív kikapcsolódáshoz. Valljuk: egy jó játékhoz senki sem túl öreg. Ahogy Julian Brass is bölcsen megállapította: „Többet kellene játszanunk. Hogy miért? Mert amikor játszunk, elfelejtünk mindent, és kiszakadunk a valóságból.” És hát... Néha kell egy kis áramszünet. Időnként mindenkinek.

A fantasy szerepjáték klub minden második pénteken, 15:30-tól várja nagyon sok szeretettel az érdeklődőket.

Hólaki Petra - Kaposvár

Országos Könyvtári Napok – A négy elem

Föld-Víz-Tűz-Levegő - a négy elem témaköre köré szerveződött az országos rendezvénysorozat, amelyhez a Takáts Gyula Könyvtár is csatlakozott. Egy hét alatt több mint 20 programmal vártuk az intézményünkbe látogatókat. A rendezvényeket úgy állítottuk össze, hogy babakortól kezdődően minden további korosztály megtalálja a neki megfelelő könyvtári foglalkozást.

Többek között biblioterápia, könyvtári kvíz est, író-olvasó találkozók, torna, tűzoltó bemutató és több állatvédelmi program is megtalálható volt kínálatunkban. Mivel október első hete nem csak a könyvtárakról szól, hanem ekkor van az Állatvédelmi témahét is, ezért a felelős állattartás is kiemelt szerepet töltött be, valamint két héten át állateledelt is gyűjtöttünk, amely egyfajta "belépődíj" volt rendezvényeinkre. Az így összegyűlt adományokat a Kutyatár Természetvédelmi Egyesületnek adtuk át, amelyet hálásan fogadtak.

Az OKN zárásaként vasárnap is nyitva voltunk; több mint 100 olvasó újította meg tagságát, illetve kedvezményes áron teljesen új tagként iratkozott be.

A rendezvény sikerét bizonyítja, hogy az átlagoshoz képest jóval többen keresték fel ezen a héten könyvtárunkat, valamint a helyi médiában is napi rendszerességgel szerepeltünk.

Köszönöm kollégáimnak a rendezvény szervezésében és népszerűsítésében nyújtott segítségét!

Rázsits Veronika - Kaposvár

ÁLLATI JÓ KÖNYVTÁR VAGYUNK!

Bőregér

Tavaszi végén, nyári elején néhányszor a „hagyományostól eltérő”, különleges látogatók is megfordultak a Takáts Gyula Könyvtárban. A grammokban mérhető aprócska emlősök nem bántottak senkit sem, csak körbetekintettek picit az első emeleti polcerdőben, miközben egy-egy szimpatikus könyvvel közelebbi barátságot is kötöttek azon rövid időre, míg két repülés között megpihentek állatbarát intézményünkben.

Információt ugyan nem kértek tájékoztató könyvtárosainktól, de tény: nálunk még számukra is akadnának izgalmas köteteink, így például, ha a halloweeni időszakra ismét felkeresnének bennünket, biztos, hogy ők sem maradnának nekik való, személyre szabott olvasmányok nélkül.

Hóllaki Petra - Kaposvár

Légkondicionáló

Intézményünk első emeleti olvasótere hosszú idő után végre klimatizált lett. Augusztus első napjaiban ugyanis két nagyteljesítményű légkondicionálóval gazdagodott könyvtárunk, amelynek nem csupán hivatástudattól fűtött kollégáink, de tudásszomjas olvasóink is nagyon örültek.

Boldogsággal töltött el bennünket a nyári időszakban, hogy a már-már elviselhetetlen kánikula ellenére is sok látogató keresett fel bennünket jobbnál jobb olvasmányokért, információkért, néhány kedves szóért, még úgy is, hogy sajnos

a benti hőmérséklet majdnem megközelítette a kintit. Éppen ezért most, hogy végre adódott rá lehetőségünk, fontosnak éreztük, hogy a megfelelő komfortérzet adott legyen mind hűséges olvasóink, mind pedig fáradhatatlan kollégáink számára, akik lelkiismeretesen végezték munkájukat a legnagyobb melegben is.

Célunk, hogy anyagi lehetőségeinkhez mérten a jövőben szintén megpróbáljunk minél színvonalasabb szolgáltatást nyújtani a hozzánk betérőknek - legyenek azok kollégáink vagy olvasóink.

Hóllaki Petra - Kaposvár

Kitelepülés az Országos Színházi Találkozóra

33 év után ismét Kaposvár adott otthont az Országos Színházi Találkozásnak idén június 10. és június 16. között. Bár az időpont egybeesett az Ünnepi Könyvhéttel, mégis szívesen fogadtuk a Csiky Gergely Színház meghívását hogy velük együtt népszerűsítsük a kultúrát, a könyvtárat.

A kitelepülésnél figyelembe vettük, hogy mely kortárs és klasszikus darabok kerültek a színházi programba, és

kollégáink eszerint válogattak kicsiknek és nagyoknak egyaránt a Takáts Gyula Könyvtár által őrzött könyvállomány legjavából, amelyeket a helyszínen akár ki is tudtak kölcsönözni. Ugyanakkor lehetőséget biztosítottunk könyvtári beiratkozásra, és a tagság meghosszabbítására is.

A kisebb korosztálynak különféle kreatív foglalkozásokkal, lufihajtogatással, csillámtetoválással, játékokkal, papírszínházzal kedveskedtünk. A felnőttek számára

pedig egy színházzal kapcsolatos totóval készültünk, melynek helyes megfejtői között a Csiky Gergely Színház által felajánlott páros belépőjegyeket sorsoltunk ki.

A rendezvény végén megállapítottuk, hogy összességében a kitelepülésünk sikeres volt. Az olvasóknak tetszett, hogy kiléptünk a könyvtár falai közül, és élhetek a beiratkozás és kölcsönzés lehetőségével.

Szöke Henrietta - Kaposvár

A Kellner Bernát Alapítvány nyári napközis tábora

Nyárázó programként ötnapos könyvtári napközis táborot hirdett Kellner Bernát Alapítványunk augusztus 26-tól 30-ig.

Állatos témakörben külső-belső helyszíneken szerveztünk izgalmasabbnál izgalmasabb interaktív programokat. Hétfőn, a kutyák világnapja alkalmából még Samu kutyus is ellátogatott a gyerekekhez.

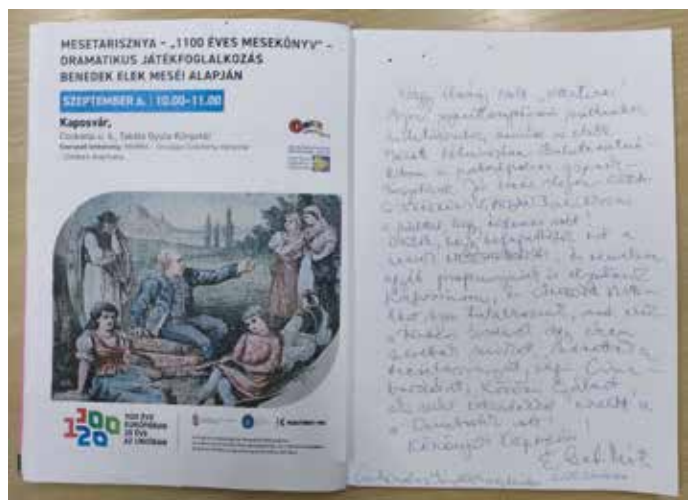
A papírszínházas mesék, vetélkedők, kézműveskedések, társasjátékozás, fagyizás és játszótérezés mellett a külső helyszínek is elképesztően gazdag tapasztalatszerzési lehetőséget nyújtottak a gyermekeknek, akik csodálatos élményekkel tértek haza. A Mosolygár Egyesület hához hozta a Somogyi Értéktár VR bemutatóját és különféle VR játékokat; Dr. Molnár Marcell Jutában kisállatbemutatót tartott számunkra hullókkal, rágcsálókkal, díszmadarakkal, kutyusokkal. Az Erdők Házában Dr. Mosoni László tárlatvezetésén vettünk részt, de interaktív játékokkal is játszhattak a gyerekek. Ehhez szorosan kapcsolódva a Rippl-Rónai Múzeumban a somogyi erdők izgalmas és színes állatvilágával ismerkedtünk meg, és még az Afrika kiállítást is megtekintettük.

A Csiky Gergely Színházban aztán a kulisszatitkok mögé is beléptünk, a Tűzoltóságon pedig többek között valódi sisakot is próbálhattak a gyerekek egy igazi tűzoltókocsiban.

Hertelendy Helga - Kaposvár

Mesetarisznya a gyermekkönyvtárban

A Kulturális és Innovációs Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával az 1100 éve Európában, 20 éve az unióban című programsorozat keretében szeptember 6-án, péntek délelőtt MESETARISZNYA – „1100 éves mesekönyv” –

Benedek Elek dramatikus mesefoglalkozáson vett részt nálunk a Fésűs Éva Ovi gyermekcsoportja.

A nagy, közös játékot Körömi Gábor, Mezei Éva-díjas drámapedagógus, Dr. Sándor Ildikó néprajzkutató, mesemondó, a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt és a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetéttje vezette. Közreműködött még Körömi Csenge drámapedagógus, grafikus, valamint Oláh-Bebesi Bori dramaturg is.

Az aranytulipán című népmese dramatizálásában felhasználták a magyar néphagyomány játékeit és a népdalokat is. Így a mesetarisznyában talált 1100 éves mesekönyv meséjét nem csak megismerték a gyerekek, de közösen végigjátszva a történetet saját bőrükön tapasztalhatták meg a mesébe rejtett tanulságokat.

A program az MNMCK Országos Széchényi Könyvtár és a Cimborá Alapítvány szervezésében valósult meg.

Megtiszteltetés volt számunkra, hogy a Cimborá Alapítvány képviselőjében É. Szabó Márta személyesen látogatott el hozzánk erre az alkalomra családjával.

A gyermekek maradandó élményekkel, és egy Cimborá pecsétes Meseútlevelel távoztak.

Nyári „külön” munkánk

Érdekes, nagy feladatot vállalt könyvtárunk a nyáron. Fenntartónk felkérésére a Táncsics Mihály Gimnázium régi könyveit vettük számba. Júliusban és augusztusban két könyvtáros két diákmunkással dolgozott az éppen tomboló vakáció okán teljesen néptelen épületben. A könyveket két helyiség (a könyvtári és a tanári szoba) zárható, többnyire vitrines szekrényeiben helyezték el. Több mint 6400 példány ment át a kezeink között, miközben rögzítettük azok fontosabb adatait.

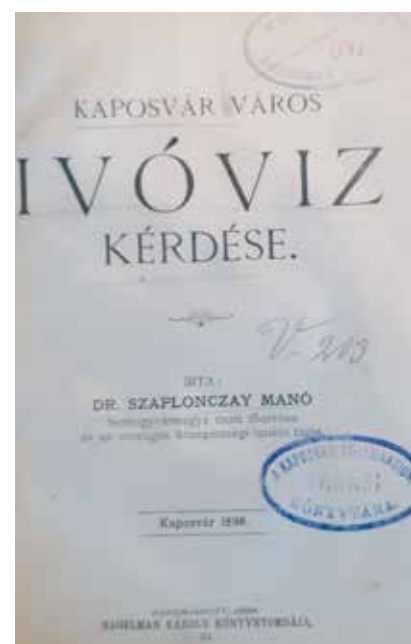
A gyűjtemény mindenképpen értékes, összetétele tudatos munka eredménye a XIX. század második felének és a XX. század első felének időszakából. Mivel iskolai könyvtárról van szó, főleg tankönyvek, segédkönyvek alkotják az állomány nagy részét. A legrégebbi kötet 1544-ből Terentius Comoediae-ja. Számlálás közben sok gótbetűs, német nyelvű, valamint ókori latin és görög szerző művével is találkoztunk.

A könyvek között több igazi hungarikum is van. Muzeálisnak számító könyvekből (1850 előtt adták ki) több mint 600 példány található. Állapotuk változó, több restaurálásra szorul.

Jó néhány somogyi helyismereti dokumentumot felfedeztünk, olyanokat is, amelyek a Takáts Gyula Könyvtárban sincsenek meg, és eddig tudomásunk sem volt a létezésükről.

Az állomány sorsa a későbbiekben fog eldőlni.

Németh Gabriella - Kaposvár

A gyermekkönyvtár nyári gyermekprogramjai

Nyári gyermekprogramjaink július közepétől egészen nyár végéig, hagyományosan csütörtöki napokon zajlottak. Családok, táborok, ovis csoportok vettek részt ezeken az interaktív ismeretterjesztő, zenés, bábszínházas rendezvényeken, amelyeket barkácsolós játszóház követett.

Dr. Mosoni László csillagászatról szóló előadása nyitotta meg a sort, aztán Ribizli bohóc következett verses nyári műsorával.

Eljött hozzánk cicástul a Kapos Állatbarát Alapítvány, a Cícamenhely is, majd Rosta Géza zenés verses fellépése után bábos előadással jött a Hangoló Zenés Gyermekszínház, végül hagyományosan a Hangerdő Társulat zárta a sort, a Vacsorázz nálunk! című zenés, interaktív programjával.

A gyerekek és szüleik, valamint kísérőik a tartalmas szórakozás mellett a témákba vágó könyvajánlóinkból is kedvükre válogathattak.

Hertelendy Helga - Kaposvár

Négylábú olvasóink...

Négylábú olvasóink

Rendhagyó irodalmi foglalkozás

A könyvtárunkban kialakított tinisarok többek között rendhagyó irodalmi foglalkozások tartására is kiválóan alkalmas. A kaposvári Munkácsy Mihály Gimnázium 11. osztályos tanulói kétórás irodalmi foglalkozáson boncolgatták egy izgalmas krimi részleteit, lehetséges befejezéseket keresve hozzá. A diákok fantáziadús megoldásokat alkottak a különféle novellastílusok keverésével, jó kedélyű és tartalmas, maradandó élményt teremtve önmaguknak a könyvtárban. A foglalkozás végén a fiatalok krimiállományunkban böngésztek, majd kölcsönöztek is. A foglalkozást Szerényiné Tar Gabriella biblioterapeuta kolléganőnk tartotta.

Szerényiné Tar Gabriella - Kaposvár

kavicsra hullt fémgolyó

csendesen az éj és én moccanatlanul
élek egy ideje

a világot egy kislány imái tartják még
egyben mint tenyéren a
szappanbuborék-golyó szívárvány
színei gördülnek erre-arra fut a golyó a
világ így nő a többi csak mellék
kellék miazma-vendég

boldog születésnapot neked nekem
meg nevet utólag nyomok egy puszit a
tenyeredre neked pedig csókokkal
kellene hogy mindenhol hints nem
kellett volna csak hogy így rám tekints

a fürdőben azon a helyen olyan mintha én
lennék az alga lemerülök megmerítem
magam bennem csillogó rajtam
sikamlós zöld moszat részek halaknak
oxigén vagyok neked csak madárfészek
leszek még jó talán egyszer valaha fénylek az
algáktól ezüstös madarak

amikor rád gondolok olyan mintha két
világ közt lebegnél tiszta felfelé fordított
laza két tenyérrrel s én megtartlak téged tiszta
kézzel s te lesöpröd tenyeremről a port ami
nem is számít hogy van vagy nincs s én
lesuppantom rólad a vizet egymást
fogva tartva szemben állunk

nézlek
ne építs házat arra a tájra már csak hagyd
ott az úrt ha elmész hogy betöltve más
fénypásmákat hagyva utánad kutatva
csodás sóvárgásban égve végre megpihenj
végre a végére érjen valami kezdetévé

váljon ezen az alázatos összetákolt de
lélekgyötrő tájon az acélkék házak
buborékok és tűszúrás minden szó
szétpattognak mind kavicsra hull sok-sok
fémgolyó

olyan a színed mint a fenyőnek mikor
látlak félbevág a fény és én is félbevágok és
én látom hogy évgyűrűk is vannak
benned főleg akkor mikor az egyik szemed
róka és csak a másik egy szabad madár ami
fel tudna repülni az ég tetejéig rólad hogy
onnan visszakeredzkedjen hozzám

esik az eső lomhán
tűszúrások mossák s rendezik újra
bennem a szétzuhanó tájamat

nem szerettem ezt soha

de mindig nagyon vártam

Szerényiné Tar Gabriella - Kaposvár

GYERMEKKÖNYVAJÁNLÓ

Fiatal lányok között mindig is nagy divatja volt a hercegnős mesekönyveknek, amin még a legmodernebb számítógépes és telefonos alkalmazások sem változtatnak. Manapság az egyik legnépszerűbb az egyébként csodásan illusztrált Hercegnők mesekönyve és Elizabeth Dale: Hercegnő a barátnóm, de nagyon keresik Rosie Banks: Titkos királyság sorozatát is, például a Tündérhercegnőt. Szintén nagyon népszerűek a disney-s Szófia hercegnők, valamint A hercegnő és a békát is gyakran kölcsönzik. Az újabbak közül Julia Breitenöder: 3-5-8 perces mesék tündérekről és hercegnőkről című könyvet ajánlanám még az érintettek figyelmébe.

Természetesen ezeken túl is számos hercegnős kötetünk van, amelyek olvasása közben a lányok nem csak hercegnőknek képzelhetik magukat, de lélekben is hercegnőkké változhatnak.

Nagyobb lányoknak Meg Cabot: Neveletlen hercegnő vidám sorozata ajánlható, amely több önálló kötetből áll.

A Naphegy Kiadó jóvoltából újabb hercegnős mesekönyvvel bővült állományunk, mégpedig egy interaktív péld

dánnyal. **Sylvie Misslin: Hahó, királyfi! Merre vagy?**

Ha kézbe veszed és olvasni kezded, egy idő után meghatározhatod a történet menetét, ugyanis az oldalon lévő fülek képeinek segítségével arról is dönthetsz, hogyan folytatódjon a mese. A két főhős nő Rozi és Lujzi hercegkisasszonyok, akik – mint általában a hercegkisasszonyok –, a fehérlovas királyfi eljövetelét várják. Rozi és Lujzi azonban nem sokáig ülnek tétlenül a nagy várakozásban, inkább a nyakukba veszik a világot és a királyfi keresésére indulnak.

„A két kis hercegnő, Rozi és Lujzi a mesebeli királyfit várják.

Egyre csak azt lesik, hogy mikor jön a királyfi a fehér lovon.

Egy reggel aztán Rozi megelégteli, hogy hiába várnak:

- Na jó, ha nem jön, akkor megkeressük!

Lujzi tapsikol örömeiben:

- Igen! Menjünk, keressük meg!”

Ezek után az olvasó választásán múlik, hogy az út során a lányok bemenjenek-e a barlangba, vagy inkább gyöngyvirágot szedjenek? A Sárkány-, vagy a Medvevárat keressék fel? A patak vizéből igya-

nak, vagy málnát szedjenek? Vajon sikerül-e meglelniük a királyfit a kalandokkal teli út során, vagy helyette valami másra lelnek? Te dönts el! Mivel nagyméretű és szépen illusztrált könyv, ezért én 4-6 éveseknek ajánlanám sokszori lapozásra, választásra.

Biszvurmné Mózs Éva - Kaposvár

FELNŐTT KÖNYVAJÁNLÓ

Egressy Zoltán: Kettesével a lépcsőn

A szerző új novelláskötetének csomagolása nem is lehetne beszédesebb a belbecs tekintetében: a földi hiúságok által gúzsba kötött szárnyalás tökéletesen visszaadja a 47 darab szöveg hétköznapi szokatlanságát.

Egressy Zoltán saját bevallása szerint érdektelenül viseltetik minden iránt, amiben nincsen fájdalom, vagy valamiféle törés, nyomorúság. Írásai mindig olyanok, mint az élet. Édesen keserűek, vagy keserűen édesek. Ha jól is indul valami, gyakran végződik rosszul, amely fordulat azon túl, hogy sokszor már-már kényelmetlenül hiteles, töretlenül kortalan is. Az irodalomnak azonban égető szüksége van ilyen kristálytisza tükrökre, ahol az olvasó szemének világa – és azon át elméje – fényességet talál az őt körülvevő sötét tudatlanságban, kényelmes érzelmi nihilben, amibe gyakorta gyáván hajlamos

belesüppedni. Egressy kötetről kötetre rapszodikusán zsonglörködik a szavakkal, jelenetekkel, és ez a mutatvány garancia arra, hogy ne üljünk történeteik felett úgy, mint a befőtt. Ha felcsapjuk a fedelet, hangulati szélsőségek várnak ránk, érzelmi viharok, amelyek bár olykor rendesen megtépázzák idegrendszerünket, mégis gazdagabban állunk fel, ha túl vagyunk a sokkon. Karakterei gyarlóan emberiek: senki sem fekete vagy fehér, sőt: a szürke számos árnyalatát láthatjuk pompázni sorai között, melyek mentesek minden manírtól. Szereplőiből folyamatosan pontosan úgy és annyit mutat, amennyi felkelti a kíváncsiságot és izgalmasnak hat, mégis menetrend szerint maradnak velük kapcsolatban fontos, további gondolkodásra sarkalló kérdéseink.

A cím sietséget sugároz, társadalmi rohanást, felszínességet. Egressy figurái hajlamosak önzésre, ugyanakkor teljes önfeladásra is. Egy azonban közös bennük: mindnyájan jelenünk abuzált áldozatainak tekinthetők, akik valamiféle csordaszellemben léteznek. Nem akarják, vagy nem is képesek felvállalni önmagukat, becsapnak másokat és sokszor önmagukat is. Olvasás közben több novella esetében óhatatlanul felötölhet bennünk a boldogságipar által generált komoly probléma, ami szociológiai és morális szemüvegen keresztül szemlélve totálisan figyelmen kívül hagyja az érzelmek társadalmi beszivárgását, és az ún. negatív érzelmek populációs ren-

deltetéseit. A való életben a szomorúság, fájdalom, gyász teljesen természetes – és szükséges! – reakció. Ez erősíti az egyének közti összetartást, ám ugyanez elmondható a felháborodásra, dühre, valamint az igazságtalanságokkal szembeni kollektív fellépésre egyaránt. A kritikus gondolkodás nélkülözhetetlen tulajdonság, hiszen a boldogságipar által kitermelt, önfejlesztő könyveket faló birkán „boldog ember” leginkább önző, részvéttelen, felszínes, közömbös, empátiátlan. A negatív érzelmek megélése, azok valódi és alapos feldolgozása közvetve és közvetlenül is az ő szemükben a teljes gyengeség jele. A „boldog ember” nem akarja jobbá tenni a világot, ha neki jó dolga van, az bőven elég, más nem érdekli. Instagramon, Facebookon is mindenki kizárólag csak szépet, jót, drágát posztol, amely valójában a legjobban megosztja, sőt, velejéig mérgezi a társadalmat. Ha az egyének fel mernék vállalni mások előtt hibáikat, tévedéseiket, gyengeségeiket, problémáikat, és ezt „mindenki” látná – történetesen azt, hogy adott esetben az illető nincs egyedül a saját nyomorúságával –, akkor a társadalom is nagyobb eséllyel összébb húzna, összetartana. Nem véletlen sajnós, hogy háborúk idején ez a véresen kegyetlen állapot tudta igazán közel hozni egymáshoz az érintetteket, a nehéz időkben előcsalogatva legemberségesebb oldalukat.

A jólét, látszatjólét és látszatjólét, valamint ezek kizárólagos hangoztatása, már

már promótálása – különösen egy hazánkhoz hasonlatos tágra nyílt társadalmi olló esetében – csak vizsalyt és komoly ellentéteket szít. Fajsúlyos érzelmi hierarchia generálódik, ahol a negatívumokat maguktól távol tartók kerülnek felülre, a kritikusok, szkeptikusok, kilátástalanok, reményvesztettek, jogos elégedetlenkedők pedig alulra. Ráadásul az alsó rétegekbe száműzött tömegek mindeközben számos esetben teljesen igazságtalanul stigmatizálódnak, patológiázódnak és medikalizálódnak. Mantrázhatjuk persze kissé álszent módon, hogy adjunk hálát a legkisebb jóért is, amink van, s ha egyéb nincs, hát örüljünk annak, de vajon mi van azzal a – nem kevés! – emberrel, akinek minimális öröme sincs, amiért hálát adhatna? A modern lakosság „boldogsága” lazán leveti magáról a mentálisan gyenge, beteg, elesett emberek nyújtotta terhet, s mindent kizárólag az egyén felelősségének rendel alá. Elutasítja az objektív esélyeket valamint társadalmi körülményeket, amelyekre valójában az adott személy sokszor egyáltalán nincsen befolyással, hiszen a körülmények és önnön környezete áldozata, amely tétlenül nézi, hogy valaki más alatt éppen süllyed a hajó.

Siessünk hát előre, kettesével a lépcsőn, fel a jéghegy csúcsára, hogy legalább onnan integethessünk a hajónak, hogy rossz irányba tart.

Hóllaki Petra - Kaposvár

FILMAJÁNLÓ

Steven Soderbergh: *Kafka* (1991)

Idén június 3-án volt kerekén 100 éve, hogy a híres cseh születésű, németül publikáló szerző, Franz Kafka mindössze 40 éves korában gümőkórban elhunyt. Sajnálatosan rövid élete folyamán számos maradandó, különleges és titokzatos művet alkotott a világnak, s bár ezekből kevés sor vált szó szerinti szállóigévé, gondolatait, látomásait gyakran most is előszeretettel emlegetjük. Ezenkívül írásaival számos műfajra és művészre hatással volt – és van a mai napig, olyan mély lábnyomot hagyva maga után az irodalomban és a kulturális életben, mint amelyet például Edgar Allan Poe is produkált a maga területén.

Kafka fő figurái rendszerint furcsa, mindenkitől elszigetelődött alakok, akik tele vannak frusztrációval, zavarodottsággal,

valamiféle büntudattal, melyeken még nagy küszködések árán is képtelenek túllépni: a körülöttük kavargó szürrealitás beolvasztja őket egy olyan ragacos masszába, amiből csak nagyon-nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem lehetséges kitörni. Az elidegenedés, a félelem, a büntudat és abszurditás nagymestere irányítja őket csodálatos nyelvi bravúrokkal, végtelenül hosszú, csavaros mondatokkal, amiket kifejezetten bonyolult más nyelvre lefordítani, már csak azért is, mert Kafka rajongott a kétértelmű kifejezésért, az ún. „virágnyelvért”, így nem mindig egyszerű feladat eredeti kéziratának pontos értelmezése.

Még 1991-ben készült egy különleges játékfilm Kafkáról Steven Soderbergh

rendezésében, amely elsősorban nem is annyira életrajzi alapokon nyugszik, mindinkább az általa megteremtett „Szurrealisztánon”, amelybe egyszer ő maga is, saját magát alakítva – mint jellegzetes kafkai karakter – beleszöppen. A címszerepet az Oscar-díjas Jeremy Irons formálja meg, fenomenálisan. Most erről a filmről szeretnék néhány sort írni.

A „Kafka” határozottan érdekes alkotás, amely megvalósításában tökéletesen alkalmazza az ő meglehetősen sajátos, különönc fantazmagóriáit. Bár a történet lényegében az ő személyiségére, életére fókuszál, a cselekmény mégis finoman, ötletesen szövi át írói munkásságával az életrajzi elemeket. Pontosabban szólva; beemelésre került a sztoriba Kafka több megálmodott története is, különös tekintettel *A perre* és *A kastélyra*.

A végeredmény így tulajdonképpen egy – nem a klasszikus értelemben vett

– zombi-film, némi Hitchcock utóérzéssel, ám ezzel együtt a szerzőhöz méltó szurreális képzeletvilággal. A régi idők thrillerjeit, illetve horrorjait idézi, ráadásul külön dicséret illeti meg a filmzenét (Cliff Martinez munkája), amely úgyszólván telitalálat. Tökéletesen kiemeli – és nem elnyomja, vagy takargatja – a hangulatot, hozzátesz az élményhez, nem is keveset.

Rajongva szemlélhető a fekete-fehér képi világ; mintha valóban vénséges vén kópia peregne a szemünk előtt. Olyan, amely a filmgyártás korszakának első feléből maradt ránk: atmoszférája van, kellemesen nosztalgikus „dohos, poros szaga” valamint olyan izgalma, amit csak a padláson feledett, régből felbukkanó kincsek, emlékek tudnak nyújtani a megtalálónak. Ugyanakkor menet közben váratlanul megtörténik néhány percnyi színesváltás, ami némiképp kiábrándító hatást kelt az egyik legkomorabb jelenet esetében, ettől függetlenül

érthető, hogy miért választották éppen ezt a megoldást a készítők.

Jeremy Irons Kafkaként frenetikus, hibátlan. Minden szava, rezdülése, pis-lantása hiteles. Csendes, visszafogott, mégis rendkívül intelligens és vonzó férfit kelt életre elképesztő tartással, aki-nél odafent folyamatosan csikorognak a fogaskerekek. Túl önmarcangolónak azonban nem titulálnám: önbizalomhiányosnak önbizalomhiányos és depresszív, ellenben a vadul lobogó belső tűz precízen kiégette belőle a nagymértékű introvertált szenvedélyt. Ez pedig nem baj, jó így, és az is, hogy csempészték bele (fanyar) humort is – amely szintén jellemző a szerző munkásságára.

A „Kafka” tehát egy remek, életrajzi alapokra építkező mozi egy olyan szerethető, különönc íróval a főszerepben, aki már önmagában is elég érdekes, hát még egy olyan rejtéllyel maga körül, mint itt, ebben a történetben!

Hóllaki Petra - Kaposvár

Karácsonyi hangoskönyvajánló

AGATHA CHRISTIE: HERCULE POIROT KARÁCSONYA

„Karácsonykor rengeteg a képmutatás, a tiszteletre méltó képmutatás. Pour le bon motif, c'est entendu, de akkor is képmutatás.” Az angliai Lee familiánál azonban még erre az udvariás gesztusra sem futja. Vagy talán idén? A gazdag Simeon Lee decemberben összetrombitálja népes családját, e szándéka azonban sokak számára egyáltalán nem egyértelmű: vajon békülékeny gesztus ez a korábbi zsémbes, vén zsarnok részéről, netán most is csak hátsó szándék vezérli? Irigység, rivalizálás, bizalmatlanság feszül egymásnak testvérek és házastársak között a vidéki kúriában, ahol Szenteste brutális gyilkos-

ság történik. A zseniális belga detektívnek, Poirot-nak ismét be kell vetnie csavaros kis szürke agysejtjeit, hogy fényt derítsen a rendkívül fondorlatos bűncselekményre.

Az izgalmas történet Csankó Zoltán (többek között Jászai Mari-, és Kaszás Attila-díjas) színművész bravúros előadásában hallgatható meg, aki színpadi szerepei mellett gyakran szinkronizál. Az egyik legismertebb, legtöbbet foglalkoztatott orgánium, aki számos hangoskönyvet is készített már, főleg gyerekeknek és krimirajongóknak.

Hóllaki Petra - Kaposvár

A SZAKMA SZÉPSÉGE

SZÖSSZENETEK A KÖZSZOLI ÉLETÉBŐL...

...folytatás az előző lapszámból

4. Volt egy olvasónk, aki éveken keresztül adott okot a közszolgálati térben dolgozóknak, hogy ha meglátták, erős késztetést érezzenek arra, hogy sürgősen máshol legyen munkájuk.

Már a beiratkozása sem volt egyszerű. Nehezen értette meg, hogy a gépeket hogyan tudja beiratkozott olvasóként használni. Közben szinte mindig hozta az apukáját – bár inkább az apuka hozta a lányát. Rendszeresen hadakoztak az idő miatt, mert vagy ment a busz, vagy a bácsi már nagyon unta az ücsörgést az előtérben.

Akkoriban még volt két darab számítógépünk, amit csak szövegszerkesztésre lehetett használni. Rendszeresen leült a géphez dolgozni, de minden alkalommal el kellett neki mondani, hogy ne mentsen a gépre, mert kikapcsolásnál minden fájl törlődik. Mégis újra meg újra lementette a gépre a beadandóit és másnap jött, hogy folytatja a munkát – csak éppen nem volt mit. Úgy az ötödik alkalom után végre tudatosult benne, hogy ez így nem jó.

Mondtuk neki, hogy vásároljon egy pendrive-ot, arra le tudja menteni a beadandóit – azt nem említettem, hogy felsőfokú tanulmányokat folytatott a Kaposvári Egyetemen.

Rendszeresen nyomtatott, és minden egyes alkalommal megkérdezte, hogy hol és mennyit kell fizetni. A végén már meg sem vártuk, hogy megkérdezze, automatikusan mondtuk, mit kell tennie. (Soha nem reklamált, hogy ezt már elmondtuk párszor.)

Egy darabig működött a dolog, de csak addig, míg elérkezett a szakdolgozat megírásának az ideje.

Nos, az már nehezebben ment...

Egyik alkalommal bejött, leült a géphez és vadul püfölte a billentyűzetet, közben folyamatosan morgott. Elég hangosan ahhoz, hogy megkérdezzem, mi a baj.

- Nem találok az eddig megírt részeket.

Próbáltam neki segíteni, de én sem találtam. Kérdeztem, hova mentette?

- Hát a gépre.

- Melyikre?

- Hát az otthonira.

Mint kiderült, otthon dolgozott és az itteni – nem internetes – gépről akarta megnyitni a már otthon elke-

dett szakdolgozatát. Elég nehezen értette meg, hogy ez nem fog működni, mivel az ő gépe nincs rákötve a hálózatra, ami alapból sem lehetne lehetséges, így nem tudja elérni. Ismét maradt számára a pendrive...

Végül sikerült megírnia a szakdolgozatot, amit be is adott (bár a nyomtatásnál megint hadakoztunk egy kicsit), de győzelem! Még a diplomáját is megkapta.

Ám ezzel nem ért véget a „kálváriája”. Megvan a diploma, de munka is kellene. Kezdődött az álláskeresés.

Minden alkalommal volt valami gond: vagy nem tudta beírni a címet, vagy nem tudta letölteni az adatlapot, amit kitölteni sem tudott, vagy nem tudta megírni az önéletrajzát – szóval mindig akadt probléma.

Közben a Somogyi Hírlap hirdetési oldalait is böngészte. Amíg ő keresett, leültette a papát a gép elé és kérte, hogy keressünk neki népdalokat, mert énekversenyre készül. Kicsit zűrés volt a dolog, mert ha találtunk valamit, meg kellett keresni Youtube-on is, és a bácsi fején a fülhallgatóval a videóval együtt énekelt. Alig tudtuk „lehalkítani”.

Egyik alkalommal, míg a lány a neten bogarászott, odajött hozzám az apukája és elpanaszolta, hogy se-hova sem veszik fel, hiába megy el a meghallgatásokra.

Kérdeztem, talán nem tud válaszolni a kérdésekre, mire a bácsi csodálkozva nézett rám:

- De hát én megyek mindig a meghallgatásokra.

- Nem a lánya? Neki kellene.

- Én azt hittem, mindegy. Ő olyan kis mulya, én meg jobban tudok beszélni.

Megpróbáltam elmagyarázni, hogy miért nem jó ez így. Nagy nehezen megértette. A következő alkalommal már büszkén mesélte, hogy a lánya ment el az interjúra. Igaz, az állást nem kapta meg, de legalább megpróbálta.

Utána még több alkalommal jött keresgélni, mert általában fél év után mindenhol megszűnt a munkaviszonya.

Közben jött a pandémia, és mi bezártunk. Hogy aztán mi lett vele, nem tudjuk, mert miután újra kinyitottunk, már nem jött többé. Reméljük, nem történt semmi rossz velük, és valahol végre sikerült munkát is találni. Az biztos, sokáig emlegetjük az apukájával együtt...

Barabás Tamásné – Kaposvár

GYEREKSZÁJ

Mikuláskor beszélgetünk, kinek mit hoz a Mikulás

Márton napján beszélgetünk

Az elszólásokat összegyűjtötte: Biszurmné Mózs Éva - Kaposvár

				◆	TIPPJÁTÉK	NÉVELŐ	MELY SZEMÉLYEK?	CUDAR, KOMISZ	TESLA, RÖVIDEN	◆
				1						S ↙
				OMÁNI AUTÓJEL		HÍDVÉGI NÉMET PARANCS			ELŐTAG: GIGA NORMÁLIS ELOSZÁS	
				FINOM HÚSÉTEL AZ UDVARRA						
◆	2	NÉVELŐ	ÉRA TUVALU SPORTJELE				EGÉSZ SZÁM JELE LÉLEGZIK		UTCA, RÖVIDEN ZALAI SPORTKLUB	
KATALIN, BECÉZVE					ERDÉLY KÖZEPEI ZÁRNI KEZDI!			ZLOTY, RÖVIDEN OVI SZÉLEII!		
TÖKMAGI		VEGYJEL URÁN IPSZILON		VAKBUZGÓ EMBER AZ IDŐ JELE						
◆	L N						KIEL KÖZEPEI			◆

Készítette: Hóllaki Petra - Kaposvár

A naptárat készítette: Hóllaki Petra - Kaposvár

Központ:

Takáts Gyula Vármegyei Hatókörű Városi Könyvtár (Kaposvár)

Területi központok:

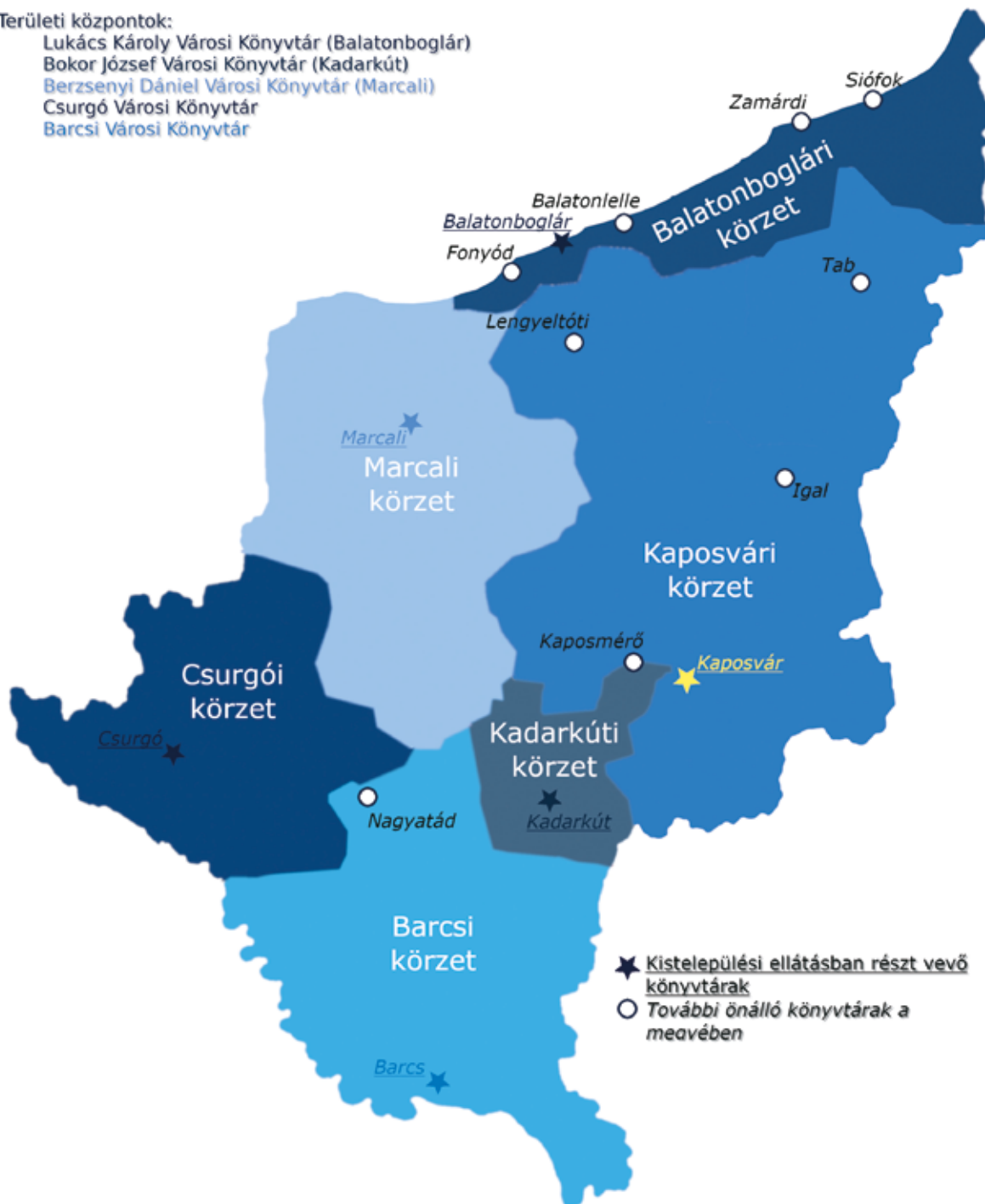
Lukács Károly Városi Könyvtár (Balatonboglár)

Bokor József Városi Könyvtár (Kadarkút)

Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár (Marcali)

Csurgó Városi Könyvtár

Barcsi Városi Könyvtár

Az ellátott kistételek listáját megtekintheti a www.somogykszr.hu weboldalon.

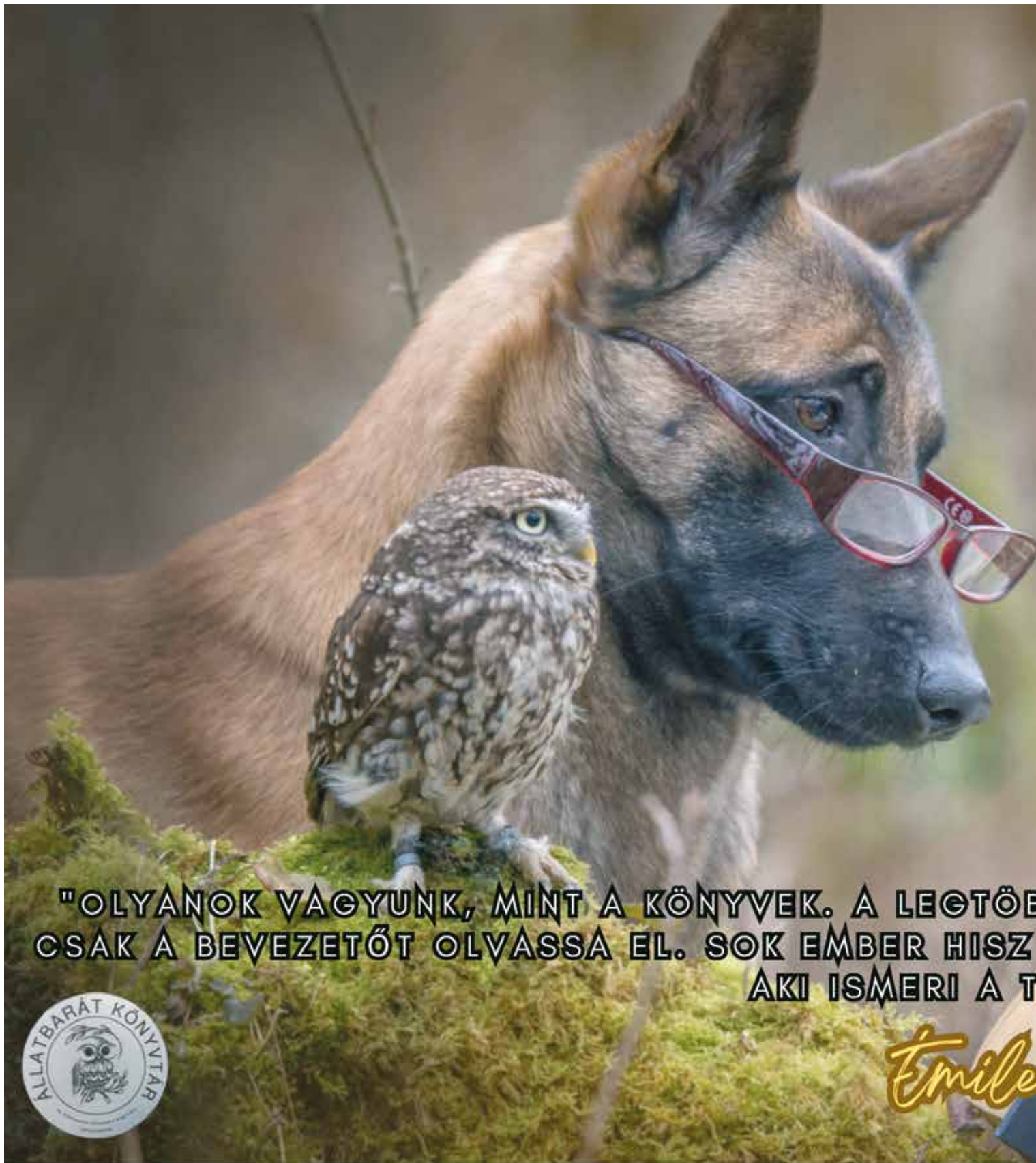
ZÁRSZÓ

Köszönjük a tabi Városi Könyvtár, valamint a Takáts Gyula Könyvtár munkatársainak a beküldött anyagokat, amiből aktuális számunkat összeválogattuk. A többi cikk a következő számokban jelenik meg. Továbbra is számítunk rátok, és folyamatosan várjuk a következő félév érdekességeiről, prog-

ramjairól, történéseiről írásaitokat, beszámolóitokat, valamint javaslataitokat.

Tavasszal jelentkezünk legközelebb.

A szerkesztők

"OLYANOK VAGYUNK, MINT A KÖNYVEK. A LEGTÖBB
 CSAK A BEVEZETŐT OLVASSA EL. SOK EMBER HISZ
 AKI ISMÉRI A T

Emile

20

JÚLIUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

AUGUSZTUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

SZEPTEMBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

BB EMBER CSAK A BORÍTÓT LÁTJA. NÉHÁNY EMBER
A KRITIKUSOKNAK. ÉS CSAK EGY-KÉT EMBER LESZ,
ARTALMAT IS."

Zola

2 5

OKTÓBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

NOVEMBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

DECEMBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

„HA OLVASUNK, SENKITŐL
LOPJUK AZ IDŐT. AZ OLVASÓ

Daniel

20

JANUÁR

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

FEBRUÁR

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

MÁRCIUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

„...L, MÉG MAGUNKTÓL SEM
VÁSÁS - LÉTEZÉSMÓD.”

Pennac

2 5

ÁPRILIS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

MÁJUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

JÚNIUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						